

Az Önkormányzatiságról általánosságban

Az önkormányzati önállóság nem jelent abszolút autonómiát. Az önkormányzatok nem testesítenek meg önálló hatalmi ágot, hanem a végrehajtó hatalom megkülönböztetett jogállású részeinek tekinthetők.

Az önkormányzat az alábbi személyekből és szervezetekből áll:

- a polgármester
- az alpolgármester
- képviselő-testület
- bizottságok
- jegyző

Az önkormányzatokra vonatkozó átfogó **szabályozási kereteket maguk az alkotmányok vagy magas szintű normák jelentik.**

Képviselők

A települési képviselő a település egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak az érdekeit.

Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei gyakorolják, **a törvények által meghatározott keretek és a szervek közötti hatáskörmegosztásnak megfelelően.**

Az önkormányzat eredményes működése szempontjából meghatározó a képviselő-testület tagjai egymás közötti, valamint a testület és szervei közötti együttműködés.

A hatékony és eredményes testületi munka feltétele, hogy az önkormányzati döntések legfőbb gyakorlója a képviselő-testület a működőképesség biztosítása érdekében egyes hatásköreit a polgármesterre, a bizottságaira ruházza.

Nagyon fontos, hogy a testület csak olyan hatáskörök gyakorlásához ragaszkodjon, amelyeket reálisan képes is ellátni.

Tevékenységét elsődlegesen a közösség érdeke figyelembevételével kell ellássa.

Döntéseit közhiteles adatok és tények, nem pedig külsős, 3. személyektől kapott információk alapján hozza meg.

Nagyon fontos, hogy a magán- és a közérdek elhatárolása megfelelően megtörténjen és egyértelműen érvényesüljenek az összeférhetlenségi szabályok.

Jegyző

A jegyző az önkormányzati hivatal vezetője és **a helyi közigazgatás elsőszámú szakmai vezetője.**

A jegyző, mint közigazgatási szakember fontos szerepet tölt be a tekintetben is, hogy egyértelműen jelezze azokat a határokat és korlátokat, amelyek között a képviselő-testület működhet.

A jegyző, az általa igazgatott Hivatal és annak köztisztviselői kiszolgálója a képviselőnek és polgármesternek, de nem kiszolgáltatottja.

A képviselő-testület

Az önkormányzatok egyedül, önmagukban nem képesek ellátni feladataikat, ezért is fontos, hogy **sokszínű és sokrétű kapcsolati hálót alakítsanak ki. Itt megemlíteném, hogy Felsőpetény esetében az elmúlt években a polgármester a politikai, az alpolgármester pedig a hivatalos szervezetekkel, a szakhatóságokkal, ellenőrző szervezetekkel való kapcsolatok kialakításáért felelt.**

Ezen jól működő kapcsolati háló kialakítása, magas színvonalon való tartása több évtizedes kemény munka eredménye, melyet a jelenlegi polgármester és alpolgármester is őriz és ápol.

A kialakult, jól működő kapcsolati háló nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy akár a Hivatal, akár az Önkormányzat magas szakmai, a jogszabályoknak maradéktalanul megfelelő eljárásokat folytasson le.

A helyi önkormányzat nem érzelmi, hanem szakmai kategória, meghatározása nem lehet hangulati elemektől fűtött vagy ilyenekre alapozott.

Nem szabad ugyanakkor elfelejteni, hogy **a helyi közösség és a képviselő-testület sorsközösségben vannak**: egyik döntése, szerepfelfogása, aktivitása kihat a másikra is, azzal az „aprósággal”, hogy **ellentét esetén a helyi közösség döntése köti a képviselő-testületet.**

Az Önkormányzat működése és feladatellátása felett őrködő szervek

Az igaz, hogy az Önkormányzatot, a képviselő-testületet autonómia illeti meg, azonban döntései magasabb szintű jogszabályokkal nem lehetnek ellentétesek. Az önkormányzatokkal kapcsolatos felügyeleti, pénzügyi ellenőrzési jogosítványok az utóbbi években szigorodtak.

Az alább felsorolt szervek részt vehetnek, vesznek az Önkormányzat működése tekintetében:

- Állami Számvevőszék, Magyar Államkincstár, Önkormányzati biztos (a költségvetési gazdálkodás, a közpénzügyek ellenőrzése, nemzeti vagyon - *Az Alaptörvény rögzíti, hogy az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon-*)
- Országgyűlés, Kormány, Köztársasági elnök, Alkotmánybíróság
- A helyi önkormányzatokért felelős miniszter és a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter
- Nógrád Vármegyei Kormányhivatal
- Bíróságok, ügyészség, ombudsman
- Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH)

Az alpolgármester jogállása

Az alapvető munkáltatói jogokat a képviselő-testület gyakorolja az alpolgármester tekintetében, míg az egyéb munkáltatói jogok a polgármestert illetik meg.

Ez itt azt jelenti, hogy a képviselő-testület munkáltatói jogkörébe tartozik az alpolgármester megválasztása és a megbízás visszavonása mellett az összeférhetetlenség megállapítása, a fegyelmi és a kártérítési eljárás megindítása, a fegyelmi büntetés kiszabása, az illetmény megállapítása is.

Minden más munkáltatói jog tehát a polgármesteré. Így – például – a polgármester dönt az alpolgármester jutalmazásáról, jóváhagyja szabadságának ütemezését, kiadja a szabadságát.

Az alpolgármestert a képviselő-testület tehát kettős feladat ellátására, egyrészt a polgármester helyettesítésére, másrészt munkájának a segítésére választja.

A helyettesítés jelenti egyrészt azt, hogy a polgármester akadályoztatása, illetve távolléte esetén **az alpolgármester ellátja a polgármester feladatait, gyakorolja hatásköreit.**

A helyettesítés másrészt azt is jelenti, hogy **az alpolgármester megbízás alapján képviselheti a polgármestert, a képviselő-testületet is.**

Az alpolgármester megválasztása nemcsak a helyettesítési feladatokat, hanem a polgármester munkájának segítését is szolgálja: **nevezetesen azt, hogy a polgármester a feladatait megoszthatja önmaga és az alpolgármester között.**

Felsőpetény Község Önkormányzata vonatkozásában a megválasztott polgármester tisztségét társadalmi megbízatásban látja el; hiszen főállása van; dolgozik.

Tehát szükséges egy olyan személy, aki „azonnal” elérhető, a lakosság megtalálja a községben, helyettesíti a polgármestert, aki a főállású munkahelyén munkát végez. **Az elmúlt évek tapasztalatai jól mutatják, hogy a polgármester és az alpolgármester közti munkamegosztás, egymás munkájuknak segítése eredményes, zökkenőmentes.**

Az alpolgármester azonban nemcsak feladatot kaphat a polgármestertől, hanem egyes hatásköreinek gyakorlását is átruházhatja rá a polgármester.

A polgármester a kiadmányozás (aláírás) jogával is megbízhatja őt.

A képviselő-testület az alpolgármester feladatainak meghatározására nem jogosult.

Olyan községekben, ahol a polgármester főállású, ott a munka oroslánrésze a polgármesterrel folyik; hiszen a munkahelye maga a település. Felsőpetény vonatkozásában nem kivitelezhető, hogy a polgármester a fő munkahelyéről azonnal el tudjon szakadni. A mai közigazgatásban egy adatszolgáltatás vagy egy eljárás lefolytatásának határideje: tegnapelőtt; tehát szükség van az elérhető, megfelelő tapasztalattal bíró alpolgármesterre minden olyan településen, ahol a polgármester tisztségét főállásban látja el.

A költségvetés szempontjából sem elhanyagolható a kérdéskör:

Egy főállású polgármester bérezése Felsőpetény tekintetében éves szinten 7.800.000 Ft plusz 1.170.000 Ft; összesen: 8.970.000 Ft.

Egy társadalmi megbízatású alpolgármester tiszteletdíja éves szinten 3.510.000 Ft plusz 526.500 Ft; összesen: 4.036.500 Ft

Összesen: 13.006.500 Ft

Egy társadalmi megbízatású polgármester bérezése éves szinten 3.900.000 Ft plusz 585.000 Ft; összesen: 4.485.000 Ft

Egy társadalmi megbízatású alpolgármester tiszteletdíja éves szinten 3.510.000 Ft plusz 526.500 Ft; összesen: 4.036.500 Ft

Összesen: 8.521.500 Ft; tehát kevesebb pénzért kerül „foglalkoztatásra” két ember, mint egy főállású polgármester; a feladat pedig a két ember közti megállapodás alapján problémamentesen ellátott; kiegészítik egymást.

További számszaki kiegészítés:

Ha a társadalmi megbízatású polgármester és alpolgármester éves illetményéhez hozzászámítjuk a hivatalsegéd, mint önkormányzati alkalmazott bérét (a bére a mindenkori minimálbér: 2024. évben 266.800 Ft) éves bérét -3.201.600 Ft- akkor összesen:

11.723.100 Ft, ami még mindig kevesebb, mint egy főállású tekintetében.

A fent említett polgármesteri és alpolgármesteri munkamegosztási megállapodás nagyban hozzájárul a Nőtincsi Közös Önkormányzati Hivatal munkájának magas színvonalú ellátásához.

A jelenleg -jegyzővel- folytatott folyamatban lévő ügyek (*HÉSZ módosítás, Orvosi rendelő szennyvízelvezetési szolgálmi jog bejegyzés, Táncsics utcai támfal ügye, patakmedertisztítás, Petőfi utcai kőhíd rekonstrukció, képviselő-testületi ülések előkészítése*) egy, a polgármester és alpolgármester közti munkamegosztási megállapodás alapján elérhető alpolgármester jelenléte megkönnyíti a hatósági eljárások gyors, szakszerű lefolytatását.

A Közös Önkormányzati Hivatalt érintő közigazgatási hatósági ügyekben- például temetőügyek, azon belül a sírhelymegváltások, közfoglalkoztatottak munkaügyi eljárásai, szociális ügyek, népszénelnyilvántartási- lakcímügyek, földhivatali eljárások, állatvédelmi ügyek, pénztári- és banki ügyek, tűz-és munkavédelmi oktatási ügyek, statisztikai adatszolgáltatások, hatósági ellenőrzések- is ezen megállapodás megléte nagyban szerepet játszik, továbbá lerövidíti az ügyintézési határidőt.

Fentiekben elmondottakra hivatkozásul a Nőtincsi Közös Önkormányzati Hivatal üdvözli a képviselő-testület azon jövőbeli munkáját és döntéseit, ami nagyban hozzájárul a több évtized alatt, sok ember tevékenysége okán kialakult szoros együttműködés és magas színvonalú szakmai munka támogatásának fenntartására.

A Nőtincsi Közös Önkormányzati Hivatal nevében:

Köztisztviselő neve, beosztása	Aláírása
dr. Görögh-Hajnis Johanna jegyző	
Molnárné Varga Andrea jegyzőhelyettes, igazgatási előadó	
Krikkó-Hemző Edit igazgatási előadó	
Domboróczky Brigitta igazgatási előadó	
Lichy Anikó pénzügyi előadó (bank)	
Feuerstahler Éva pénzügyi előadó (pénztár)	
Tóthné Saliga Magdolna adminisztrációs munkatárs	
Holecné Gulyás Erzsébet adminisztrációs munkatárs	